

Bruksela, 11 grudnia 2023 r.
(OR. en)

16761/23

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2023/0389(NLE)

SCH-EVAL 258
FRONT 416
COMIX 585

WYNIK PRAC

Od: Sekretariat Generalny Rady
Data: 11 grudnia 2023 r.
Do: Delegacje

Nr poprz. dok.: 16155/23

Dotyczy: Projekt decyzji wykonawczej Rady ustanawiającej zalecenie w sprawie wyeliminowania niedociągnięć stwierdzonych w toku przeprowadzonej w 2022 r. oceny stosowania przez **Portugalię** dorobku Schengen w dziedzinie **zarządzania granicami zewnętrznymi**

Delegacje otrzymują w załączeniu decyzję wykonawczą Rady ustanawiającą zalecenie w sprawie wyeliminowania niedociągnięć stwierdzonych w toku przeprowadzonej w 2022 r. oceny stosowania przez Portugalię dorobku Schengen w dziedzinie zarządzania granicami zewnętrznymi; decyzja ta została przyjęta przez Radę na posiedzeniu 10–11 grudnia 2023 r.

Zgodnie z art. 15 ust. 3 rozporządzenia Rady (UE) nr 1053/2013 z dnia 7 października 2013 r. zalecenie to zostanie przekazane Parlamentowi Europejskiemu i parlamentom narodowym.

ZALECENIE

zalecenie w sprawie wyeliminowania niedociągnięć stwierdzonych w toku przeprowadzonej w 2022 r. oceny stosowania przez Portugalię dorobku Schengen w dziedzinie zarządzania granicami zewnętrznymi

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) nr 1053/2013 z dnia 7 października 2013 r. w sprawie ustanowienia mechanizmu oceny i monitorowania w celu weryfikacji stosowania dorobku Schengen oraz uchylecia decyzji komitetu wykonawczego z dnia 16 września 1998 r. dotyczącej utworzenia Stałego Komitetu ds. Oceny i Wprowadzania w Życie Dorobku Schengen¹, w szczególności jego art. 15 ust. 3,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W listopadzie 2022 r. przeprowadzono ocenę stosowania przez Portugalię dorobku Schengen w dziedzinie zarządzania granicami zewnętrznymi. W wyniku przeprowadzonej oceny decyzją wykonawczą Komisji [C(2023) 4300] przyjęto sprawozdanie zawierające ustalenia i opinie, wymieniające najlepsze praktyki oraz wskazujące niedociągnięcia stwierdzone w toku tej oceny.

¹ Dz.U. L 295 z 6.11.2013, s. 27.

- (2) Należy wydać zalecenia dotyczące działań naprawczych, które Portugalia powinna podjąć w celu wyeliminowania niedociągnięć stwierdzonych w toku oceny. W świetle znaczenia, jakie ma przestrzeganie dorobku Schengen, w szczególności w zakresie ochrony granic zewnętrznych i kontrolowania osób przy wjeździe, priorytetowo należy potraktować wdrożenie zaleceń dotyczących krajowej realizacji europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami (zalecenie nr 1), współpracy międzyagencyjnej (zalecenie nr 4), analizy ryzyka (zalecenie nr 8), krajowego obrazu sytuacji (zalecenie nr 13), zasobów ludzkich (zalecenie nr 15), szkoleń specjalistycznych i przypominających (zalecenia nr 16 i 17) oraz wykrywania przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów (zalecenia nr 18 i 19).
- (3) Niniejszą decyzję należy przekazać Parlamentowi Europejskiemu i parlamentom narodowym państw członkowskich.
- (4) Od 1 października 2022 r. zastosowanie ma rozporządzenie Rady (UE) 2022/922¹. Zgodnie z art. 31 ust. 3 tego rozporządzenia działania następcze i działania w zakresie monitorowania dotyczące sprawozdań z oceny i zaleceń, rozpoczynające się wraz z przedłożeniem planów działań, powinny być prowadzone zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2022/922.
- (5) Zgodnie z art. 21 ust. 1 rozporządzenia Rady (UE) 2022/922 w terminie dwóch miesięcy od momentu gdy niniejsza decyzja zostanie przyjęta, Portugalia powinna opracować plan działań w celu wdrożenia wszystkich zaleceń i wyeliminowania niedociągnięć wymienionych w sprawozdaniu z oceny. Portugalia powinna przekazać ten plan działań Komisji i Radzie,

¹ Rozporządzenie Rady (UE) 2022/922 z dnia 9 czerwca 2022 r. w sprawie ustanowienia i funkcjonowania mechanizmu oceny i monitorowania w celu weryfikacji stosowania dorobku Schengen oraz w sprawie uchylecia rozporządzenia (UE) nr 1053/2013, Dz.U. L 160 z 15.6.2022, s. 1.

ZALECA:

aby Portugalia

1. **europejskie zintegrowane zarządzanie granicami:** pilnie wprowadziła koordynację strategiczną kontroli granicznej (odpraw granicznych i ochrony granicy) oraz przydzieliła wystarczającą liczbę wyszkolonych pracowników, aby zapewnić skuteczną realizację europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami oraz spójny krajowy przegląd i koordynację horyzontalnych funkcji w zakresie kontroli granicznej, takich jak mechanizm kontroli jakości, ocena podatności na zagrożenia, jednolite stosowanie procedur, szkolenia, analiza ryzyka oraz zarządzanie informacją;
2. **krajowy mechanizm kontroli jakości i ocena podatności na zagrożenia:** zapewniła skuteczne wprowadzenie w życie krajowego mechanizmu kontroli jakości obejmującego wszystkie organy krajowe uczestniczące w zarządzaniu granicami; zapewniła, aby procedury kontroli granicznej były systematycznie oceniane w ramach krajowego mechanizmu kontroli jakości po zakończeniu działalności i przekazaniu kompetencji Służby ds. Imigracji i Granic;
3. **krajowy mechanizm kontroli jakości i ocena podatności na zagrożenia:** zapewniła konieczne zdolności krajowe w zakresie dostarczania wszystkich wymaganych danych związanych z oceną podatności na zagrożenia, w szczególności związanych z ochroną granicy z powietrza oraz planowaniem zdolności w zakresie kontroli granicznej;

4. **współpraca międzyagencyjna:** zapewniła skuteczną współpracę międzyagencyjną wszystkich organów krajowych uczestniczących w zarządzaniu granicami, w szczególności przez wdrożenie postanowień protokołu w sprawie współpracy dla EUROSUR-u i protokołu w sprawie współpracy między Służbą ds. Imigracji i Granic a Urzędem ds. Podatków i Cel oraz przez zawarcie konkretnych uzgodnień oraz sporządzenie rocznych planów działań obejmujących jasne działania, odpowiedzialne organy, terminy, mechanizm monitorowania, ocenę i działania naprawcze, aby spełnić wymogi art. 12 ust. 1 w związku z art. 3 ust. 1 lit. e) i art. 7 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2019/1896 w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej¹;
5. **analiza ryzyka:** ustanowiła i wdrożyła ustandaryzowaną procedurę opracowywania produktów analizy ryzyka związanych z odprawami granicznymi na granicach powietrznych i morskich, w szczególności profile ryzyka i wskaźniki dotyczące osób fizycznych i środków transportu przekraczających granicę zewnętrzną; procedura ta ma być wdrożona przez wszystkie istotne zainteresowane strony;
6. **analiza ryzyka:** opracowała i wdrożyła krajową metodykę analizy ryzyka zgodnie ze wspólnym zintegrowanym modelem analizy ryzyka, obejmującą odprawy graniczne i ochronę granicy oraz skierowaną do wszystkich organów krajowych zaangażowanych w kontrolę graniczną, aby zapewnić wspólne podejście do analizy ryzyka na wszystkich szczeblach ich struktur organizacyjnych;
7. **analiza ryzyka:** opracowała krajowy strategiczny produkt analizy ryzyka obejmujący odprawy graniczne i ochronę granicy;

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1896 z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz uchylenia rozporządzeń (UE) nr 1052/2013 i (UE) 2016/1624, Dz.U. L 295 z 14.11.2019, s. 1–131.

8. **analiza ryzyka:** zapewniła zrównoważony charakter i spójność praktycznego stosowania analizy ryzyka przez: opracowanie i wdrożenie krajowego programu szkoleń w zakresie analizy ryzyka, opartego na wspólnym zintegrowanym modelu analizy ryzyka i dostępnego dla analityków na wszystkich szczeblach; zwiększenie liczby personelu wykonującego analizy ryzyka na wszystkich szczeblach struktur organizacyjnych odpowiednich organów kontroli granicznej; ustanowienie ustandaryzowanej procedury dzielenia się produktami analizy ryzyka na wszystkich szczeblach struktur organizacyjnych wszystkich właściwych zainteresowanych stron zgodnie z wymogami art. 15 i 16 kodeksu granicznego Schengen¹;
9. **analiza ryzyka:** wdrożyła wspólny zintegrowany model analizy ryzyka w Republikańskiej Gwardii Narodowej, aby dokonywać analizy ryzyka na potrzeby ochrony granicy, jak określono w art. 29 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2019/1896 w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej;
10. **EUROSUR:** zapewniła, aby wszystkie incydenty wykrywane w trakcie procedur odprawy granicznej były zgłaszane do krajowego ośrodka koordynacji w czasie zbliżonym do rzeczywistego;
11. **EUROSUR:** ustanowiła warstwę operacyjną dla EUROSUR-u przez uwzględnienie odpowiednich informacji ze wszystkich organów krajowych zaangażowanych w nadzór morski (policja morska, marynarka wojenna i siły powietrzne);
12. **EUROSUR:** ustanowiła i zasilala informacjami warstwę analityczną EUROSUR-u zgodnie z art. 24 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) 2019/1896 w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej;
13. **krajowy obraz sytuacji:** ustanowiła kompleksowy i kompletny krajowy obraz sytuacji przez uwzględnienie odpowiednich informacji ze wszystkich właściwych organów zaangażowanych w kontrolę graniczną (Służba ds. Imigracji i Granic, policja morska, marynarka wojenna, siły powietrzne) zgodnie z art. 25 ust. 2 lit. e) rozporządzenia (UE) 2019/1896 w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej;

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (tekst jednolity), Dz.U. L 77 z 23.3.2016, s. 1.

14. **krajowy plan rozwoju zdolności:** ustanowiła krajowy plan rozwoju zdolności przez włączenie wszystkich istotnych danych ze wszystkich organów krajowych zaangażowanych w zarządzanie granicami;
15. **zasoby ludzkie:** zapewniła wystarczającą liczbę personelu na podstawie krajowego planu strategicznego w zakresie zasobów kadrowych, tak by odprawy graniczne na granicach zewnętrznych były prowadzone na wydajnym, wysokim i jednolitym poziomie;
16. **szkolenia specjalistyczne i przypominające:** ustanowiła system regularnych i systematycznych szkoleń przypominających na temat procedur odprawy granicznej, w tym w zakresie wiedzy specjalistycznej o dokumentach, oraz zapewniła na poziomie krajowym zdolności do regularnego organizowania tych szkoleń dla funkcjonariuszy straży granicznej; zapewniła, aby wiedza zdobyta w trakcie specjalistycznych szkoleń organizowanych przez Frontex była należycie rozpowszechniana wśród odpowiedniego personelu;
17. **szkolenia specjalistyczne i przypominające:** w dalszym stopniu rozwijała programy szkoleń dla policji bezpieczeństwa publicznego oraz Republikańskiej Gwardii Narodowej zgodnie ze wspólnym podstawowym programem szkoleń Fronteksu, aby zapewnić odpowiedni poziom wiedzy i know-how potrzebnych do skutecznego prowadzenia odpraw granicznych i ochrony granicy zgodnie z kodeksem granicznym Schengen; szkolenia należy organizować regularnie, na podstawie planowania rocznego; powinny one obejmować szkolenia na temat kontroli pierwszej i drugiej linii, analizy ryzyka, wykrywania przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów, korzystania ze sprzętu oraz na inne właściwe tematy;
18. **wykrywanie przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów:** zapewniła wystarczającą liczbę wyszkolonych specjalistów ds. dokumentów na wszystkich przejściach granicznych;
19. **wykrywanie przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów:** zapewniła, aby dostępne były wszelkie niezbędne urządzenia do wykrywania przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów w trakcie kontroli pierwszej i drugiej linii oraz aby te urządzenia były systematycznie wykorzystywane na wszystkich przejściach granicznych, aby zapewnić zdolności w zakresie wykrywania przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów;

20. **sprzęt służący do ochrony granicy:** opracowała i wdrożyła plan zakupu, konserwacji i modernizacji aktywów ruchomych wykorzystywanych do ochrony granicy oraz zmodernizowała sprzęt zgodnie z tym planem, również przez skuteczne wykorzystanie unijnych instrumentów finansowania;
21. **planowanie ewentualnościowe:** dokonała zmiany krajowego planu ewentualnościowego, tak aby uwzględnić w nim wszystkie niezbędne elementy pozwalające na kompleksowe reagowanie na możliwe sytuacje nadzwyczajne na granicach zewnętrznych;
22. **jakość i procedury odpraw granicznych:** poprawiła jakość kontroli pierwszej linii obywateli państw trzecich oraz zapewniła odprawy graniczne na jednolitym i wysokim poziomie;
23. **jakość i procedury odpraw granicznych:** prowadziła szczegółowe odprawy obywateli państw trzecich, którzy korzystają z bramek automatycznej kontroli granicznej, zgodnie z art. 8 ust. 3 kodeksu granicznego Schengen;
24. **jakość i procedury odpraw granicznych:** zaktualizowała oprogramowanie Passe, aby zapewnić odpowiednią weryfikację autentyczności dokumentów podróży zgodnie z art. 8 ust. 2 i 3 kodeksu granicznego Schengen;
25. **kontrole imion i nazwisk załogi i pasażerów na granicach morskich:** opracowała automatyczne rozwiązanie służące kontroli list załogi i pasażerów, aby dokonywać odpraw na granicy morskiej w wydajny sposób;
26. **przetwarzanie wniosków wizowych na granicy:** zapewniła, aby wydawanie wiz na granicy członkom rodziny obywateli UE było nieodpłatne, zgodnie z art. 5 ust. 2 dyrektywy 2004/38/WE¹;
27. **odpowiedzialność przewoźników:** ustanowiła automatyczny system przetwarzania danych pasażera przekazywanych przed podróżą, aby uniknąć ręcznego przetwarzania oraz aby poprawić jakość odpraw granicznych;

¹ Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich, zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG, Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 77.

28. **odpowiedzialność przewoźników:** zapewniła, aby wprowadzono wszystkie niezbędne środki zobowiązujące przewoźników lotniczych do przesyłania danych pasażera przekazywanych przed podróżą do celów prowadzenia kontroli osób na granicach zewnętrznych, oraz stosowała sankcje wobec przedsiębiorstw, które nie wypełniają swoich zobowiązań prawnych zgodnie z wymogami dyrektywy Rady 2004/82/WE z 29 kwietnia 2004 r.¹, na przykład przez sporządzenie wytycznych dotyczących wdrażania skierowanych do przewoźników oraz bardziej solidnego systemu grzywien, które należy nakładać w przypadku systematycznego nieprzesyłania danych pasażera przekazywanych przed podróżą;
29. **ochrona granicy morskiej:** poprawiła współpracę między sąsiadującymi ze sobą jednostkami lokalnymi i regionalnymi oraz orientację sytuacyjną przez bardziej wydajne przekazywanie informacji na temat lokalizacji aktywów, jak również innych istotnych danych dotyczących orientacji sytuacyjnej; zwiększyła poziom dostępu jednostek lokalnych i regionalnych do Zintegrowanego Systemu Nadzoru, Dowodzenia i Kontroli (SIVICC);
30. **port lotniczy w Lizbonie:** zapewniła wystarczającą liczbę funkcjonariuszy straży granicznej w porcie lotniczym w Lizbonie, którzy będą prowadzili odprawy graniczne i będą uczestniczyli w szkoleniu ustawicznym;
31. **port lotniczy w Lizbonie:** udoskonalila procedury kontroli drugiej linii w porcie lotniczym w Lizbonie, aby skrócić czas oczekiwania dla pasażerów, którzy mają być poddani takiej kontroli;
32. **port lotniczy w Lizbonie:** zapewniła niezbędny sprzęt i personel na potrzeby kontroli drugiej linii w terminalu 2 w porcie lotniczym w Lizbonie;
33. **port lotniczy w Lizbonie:** zapewniła przeprowadzanie obowiązkowej weryfikacji biometrycznej w wizowym systemie informacyjnym w porcie lotniczym w Lizbonie, zgodnie z art. 8 ust. 3 lit. b) kodeksu granicznego Schengen;

¹ Dyrektywa Rady 2004/82/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie zobowiązania przewoźników do przekazywania danych pasażerów, Dz.U. L 261 z 6.8.2004, s. 24.

34. **port w Lizbonie:** poprawiła infrastrukturę i sprzęt na potrzeby kontroli pierwszej i drugiej linii w porcie w Lizbonie oraz zapewniła wystarczającą liczbę stanowisk, aby umożliwić wydajne odprawy graniczne.

Sporządzono w Brukseli dnia

W imieniu Rady

Przewodniczący/Przewodnicząca
